

KÖZÖSSÉGI NYELVÉNY
1908 JUL. 19.
Sz. 29.

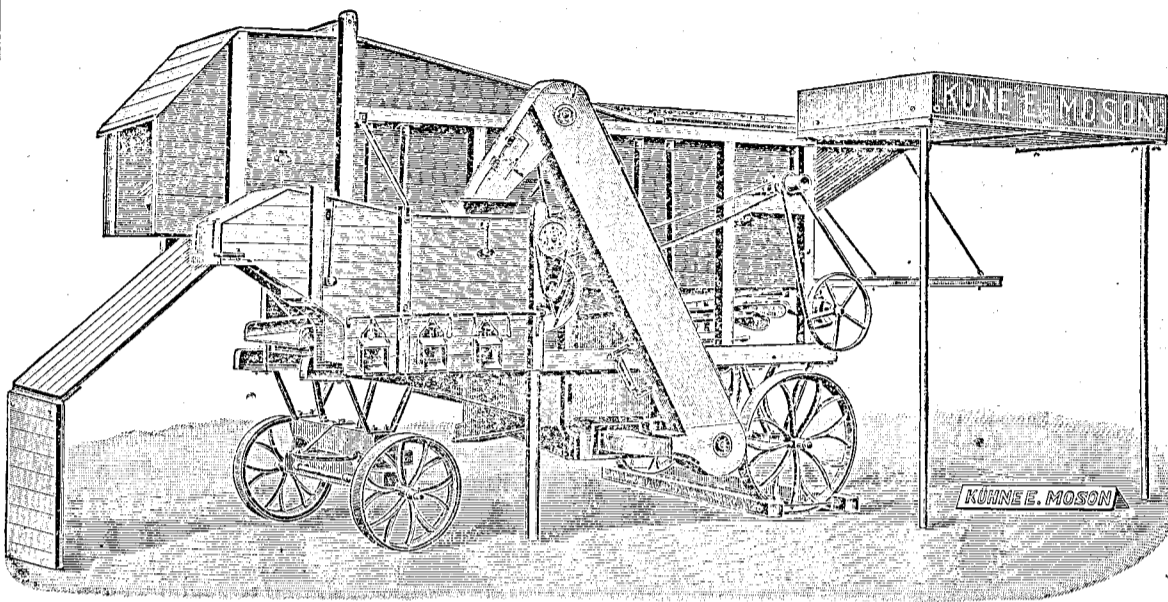
ERDÉLYI GAZDA

XL. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1908. Július 19.

29. SZÁM.

Járgányos cséplőkészleteket,

szeges rendszerű cséplőgépeket
Motorhajtásra:

Osborne aratógépeket

— Gabonatisztító rostákat —

és
— Váltva fordító ekéket, —

Mosoni Drill

sorvetőgépeket elsőrendű kivitelben szállít

„KÜHNE” mezőgazdasági
gépgyár r. t.

MOSONBAN.

Jutalmazo mellekipar gazdak számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégelákat, cement-födécserepeket, csöveket csatornázásra, alagesövezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb.

Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.

Kivánatra ingyen küldjük 82-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. — Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb.

Viharálló, rozsdavédő,

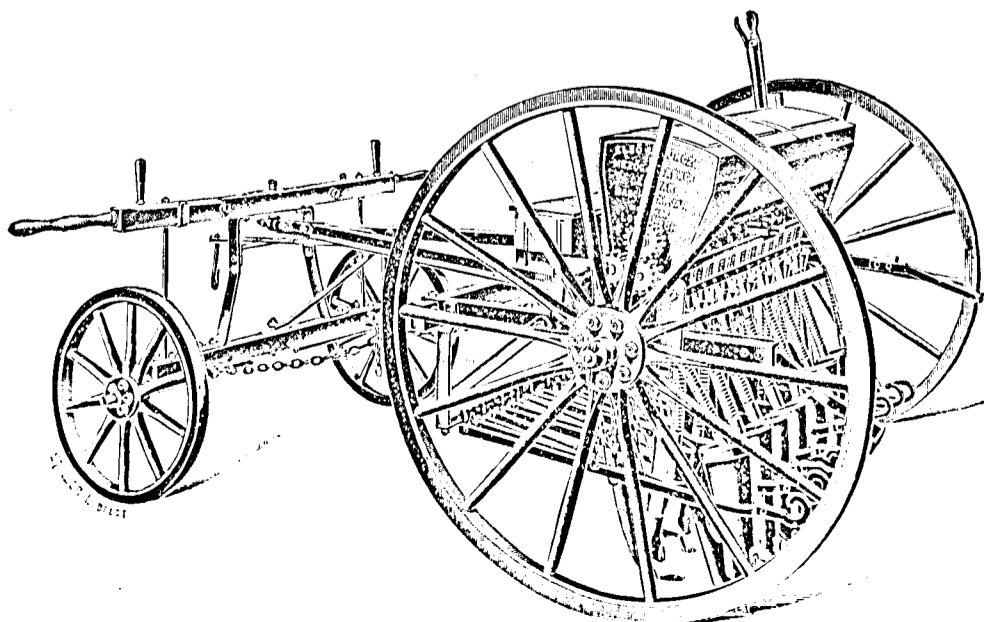
legjobb mindennemű vas
szerkezetek mázolására!
Különösen ajánlható:

Hidak, vas- és bádogtetők, vasgerendák,
oszlopok, gazometerek, kandeláberek, vasrácsok, vas-
ajtók mázolására. — Minium-alapozás nem szükséges.

Mintamázolattal, prospektussal, szinkártyával szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai

LUTZ EDE és TÁRSA festékgyára

BUDAPEST, VII. KER., ORNAGY-UTCA 4. SZÁM.
2148 III

A legjobb vetőgép a szab.

LOSONCZI DRILL

Magyar gyártmány.

Árajánlatokkal és árjegyzékekkel
szívesen szolgál

A magyar kir. államvasútak
gépgyárának vezérügynöksége,

BUDAPEST V., Váci-körút 32.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 K.,
1/4 ÉVRE 3 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetéseket megújítását!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Mezőgazdasági kamarák.	373
Az új hadseregellátási szabályzatokról <i>Kro- lőpp Hugó</i>	374
A tojás conserválása. <i>V.</i>	375
Tehenészeteink szervezése és vezetése. <i>Szász Ferenc. V.</i>	376
Kormányintézkedések	377
Vegyes közlemények.	
Az új telepítési felügyelő. — Előléptetés. — Szaktanácskozmány a katonák mezőgazda- sági oktatása érdekében.	378
Hirdetések.	

Mezőgazdasági kamarák.

III.

A törvényjavaslat-tervezet teljes szövegének bemutatása után első sorban elismerésünknek kell kifejezést adnunk azokkal szemben, akik azt megalkották, mert a munka — amennyiben emberileg az lehetséges — jó és tökéletes.

Évtizedek óta küzdöttek érte a jobbak. És évtizedeken át megakadályozták a mezőgazdasági érdekképviselet létrejöttét: a közöny, a kicsinyes érdekek és a zavaros törvényalkotási viszonyok.

A mezőgazdasági kamarák szervezésének égető szükségét leginkább indokolja: a mai gazdatársadalmi szervezetek erőtelensége, lanyhasága. Gazdasági egyesületeink — a tiz ujjunkon elszámlálható kevesek kivételével — többnyire csak időszaki életet élnek. Egy kiállítás, egy díjazás, valamely akció kivételére nyert néhány száz korona államsegély, vagy jubileum, kongresszus és más ilyesmi alkalmára felcsillan az élet bennük, fellobog a nagy láng s aztán sietve újra kialszik, a közöny szürke hamujával rétegelvén be működésüknek amugy is nehezen járható ösvénykéjét. S ilyenkor is: vajjon megfelelő számban látjuk-e ott a gazdaközönség jobbait, a gyakorlati mezőgazdaság képviselőit? Szó sincs róla. A legtöbb egyesület választmányi ülésein törpe kisebbségben vannak épen a hivatásos, gyakorlati gazdák, birtokosok, akiknek érdekében tanárok, szakbeli és más hivatalnokok, városi kertgazdák és más önkéntes érdeklődők gyűlnek össze tanácskozni.

Ez a szabad társulás alapján létesült társadalmi szervezetek képe — nálunk.

Érdekképviseletet, amely hivatásának megfelel, nálunk csakis a kötelező társulás alapelvein lehet felépíteni. A magyar gazdát valósággal kényszeríteni kell arra, hogy sorsa iránt komoly és állandó érdeklődést tanusítson s hogy vállalát összevetve, egyesült erővel vivjon ki sikereket.

Ez a törvény-tervezet is ezen az alapelven nyugszik. Vegyen részt mindenki a közérdekű munkásságban. Vegyen részt adófilléreivel és érdeklődésével, tevékeny-

ségével is. Így lehet érdemes közmunkát végezni. Így lehet a közmunkának költségeit könnyűszerrel előteremteni.

A tervezet a mezőgazdasági kamaráknak agitatorius, tanácsadói, ellenőrzési és végrehajtói szerepeket szánt. És e szerepekben mindenütt részt juttat a ma létező társadalmi szervezeteknek, amelyeket valóban felsegíteni, életbe hozni lesznek hivatva a kamarák.

A kamarák feladatai közül kiemelendőknek tartjuk a következőket:

A mező- és erdőgazdasági viszonyokat figyelemmel kísérik; a területükön működő gazdasági egyesületek, körök, munkaskörök és szervezetek működése fölött ellenőrzést gyakorolnak; a testületi és szövetkezeti szervezkedést elősegítik; kísérleti telepeket, állomásokat, mintagazdaságokat stb. tartanak fenn; szakvéleményekkel szolgálnak a kormánynak, törvényhatóságoknak és bíróságoknak; közreműködnek a hitelviszonyok javításánál, közös beszerzésről gondoskodnak, vásárokat és ankéteket rendeznek, választott bíróságot alkotnak, tenyésztörskönyveket vezetnek, nyilvántartják a gazdasági statisztikai adatok beszerzésénél közreműködnek, szervezik a munkaközvetítést s tapasztalataikról, a panaszokról és kiválmakról, valamint a gazdasági és társadalmi viszonyokról elvi jelentést készítenek.

A tervezet további részletei során:

Az első cím első fejezete a mezőgazdasági kamarák alakítását, szervezetét és felügyeletét tárgyalja és kimondja, hogy a mezőgazdasági kamarák működésének területét és székhelyét első ízben a király jóváhagyásának kikérésével és az országos mezőgazdasági kamara meghallgatásával a földművelésügyi miniszter állapítja meg.

A második fejezet a mezőgazdasági kamarai tagok jogviszonyait sorolja fel. A mezőgazdasági kamarának tagjai: bel- és kültagok. A harmadik fejezet a kamarai illetőkeket említi meg.

A második cím első fejezete az országos mezőgazdasági kamara alakítására, szervezetére és felügyeletére vonatkozik. Az országos mezőgazdasági kamara tagjait első-

— Jobb és —
megbízhatóbb
— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —
33 év óta

Mauthner
*
Ödön

cs. és királyi udv. szállító
magkereskedésében

BUDAPESTEN
VII., Rottenbiller-u. 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kapható.
Árjegyzék kívánatra ingyen és
bérmentve. 1002

Ajánljuk nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett magyar fogatos szőlőpermetezőinket, melyekkel nagy munkakerő és permetező anyag megtakarítás érhető el.

Most megjelent tavaszi, szőlőművelési árjegyzékünket az összes szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük.

00 Mezőgazdák A jegyű permetező 40 korona. 00
00 " " B " " 34 " 00

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE — BUDAPEST V. —
Alkotmány-utca 31.

izben az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége meghallgatásával a földmivelségi miniszter nevezi ki. A kinevezett tagok száma nyolcvan. Az ügyek állandó vitelére az elnök mellé legfeljebb harminc tagu tanács választandó. Az országos mezőgazdasági kamara költségét felelő részben az állam, felerészben a mezőgazdasági kamarák viselik.

A második fejezet az országos mezőgazdasági kamarai tagok jogviszonyáról szól. A kamaratagok, a mezőgazdasági kamarák elnökei és azok közgyűlése és az országos mezőgazdasági kamara által kijelölt gazdatestületek és szövetkezetek elnökei és az azok közgyűléséből kiküldött három-három tag közül választottak. Az országos mezőgazdasági kamara közgyűlése által a kiválóbb gazdasági szakférfiak sorából választott legfeljebb husz ember, a kiknek tanácskozási joguk van, szintén tagjai a kamarának.

A megokolás általános elveket állít föl. Szükségessé teszi a kamarák szervezését az, hogy az egyes kereseti ágak óriási változása, a melyet a szabad verseny elvének a gazdaságpolitikában való térfoglalása előidézett, a mezőgazdaság kárára van. A szabad verseny által kérelmetlen küzdelembe állított gazdasági tényezők azonban egymásra utaltságuk tudatára ébrednek s előbb társadalmi, majd törvényhozási uton létesülnek érdekképviseleti szervezetek. Az érdekelt gazdasági tényezők közül a tömörülés szükségességét és fontosságát legelőbb a kereskedelem látta át, majd utána az ipar és így a mezőgazdasági kamarák is mindenkor kellő súlylyal fogják képviselni és előmozdítani az összességnek érdekeit.

A kamarák szervezése minden esetben, még akkor is, ha azok egyidőben való szervezése mellett döntene az országos mezőgazdasági kamara, bizonyos egymásutánban kell hogy történjék, mert a fokozatos szervezés kapcsán szerzett tapasztalatok később hasznosíthatók, de az egyidőben való szervezés nagy munkáját az országos mezőgazdasági kamara meg sem bírná.

Minden új intézmény létesítésénél fontos a tapasztalat. Minél hosszabb időre osztjuk be tehát a kamarák szervezkedését, annál alaposabb munkát végzünk, annál hamarabb tudnak majd az új szervezetek saját lábukon járni.

Ezekben méltattuk a javaslat intencióit és a tervezet részleteit.

Végre meglesz tehát, ha ugyan valamin még meg nem akad, az a törvény, amely ráerőszakol majd minket a saját érdekeink képviseletére, védelmezésére és előbbrevitelére. Örvendezzünk, sietessük és kiméletlenül ítéljük el mindenkit, aki a tárgyilagos kritika határán túl megy azzal szemben, vagy aki éppen a létesítés meg-

akadályozására tör, mert olyan időket élünk, hogy igazán: most, vagy soha — lesz abból valami.

Apró lokális érdekeket, kicsinyes szempontokat — dobjunk félre. A leendő törvény ugyis csak az alapokat rakja le, a kereteket állítja fel, a részletek megállapításánál majd bőven érvényesülhetnek olyan tekintetek, amelyek nem országszerte egyformák.

A tervezet megjelenése óta volt alkalomunk figyelemmel kísérni az elhangzott véleményeket. Jól eső érzéssel konstatáljuk, hogy a javaslat, vagy annak valamely főbb irányelve ellen még számbavehető érvet nem olvastunk.

Hisszük és reméljük, hogy a javaslatból még az idén törvény lesz — hazánk gazdaközönségének végtelen nagy előnyére és hasznára.

Az új hadseregellátási szabályzatokról.*

A szabályzatokban bennfoglaltatik minden oly intézkedés, mely a gazdákra előnyös, különben pedig az egészen vörös fonalként végighúzódik a hadügyi kormány azon óhaja, hogy a hadsereg ellátása a jövőben fokozatosan mindenféle liferáns elkerülésével, tisztán a gazdákra bizassék. Már most a gazdákon mulik, hogy a kínálózó előnyös helyzetet kiaknázzák. E célból ismertetem és magyarázom jelen cikkemben a hadseregellátás új módzatait.

A hadsereg ellátásához szükséges terményeket kétféleképpen, részben közvetlenül a termelőktől (kézi bevásárlás, szállítási üzlet), részben kereskedőktől (bérlet, versenytárgyalást követő szállítás) szerzik be. Mindkét esetben az új szabályzat értelmében a magyar korona alá tartozó országokban levő katonaság számára csakis magyar eredetű terményt vásárolhatnak, a pénzügyi kvóta arányában. Ausztriában viszont csak osztrák eredetűt vásárolhatnak.

Kvótánk 36.4%.

Oly célból pedig, hogy mindkét ország kormánya meggyőződhessen arról, hogy a közös hadügyi kormány ezeket a feltételeket be is tartotta, az illető ország földmivelségi kormányát esetről-esetre arról értesítik, hogy milyen terményt, milyen mennyiségben, kitől vásároltak a hadbiztoságok. A földmivelségi kormánynak pedig jogában áll a beküldött adatok helyességéről a hadbiztoságok értesítése nélkül meggyőződést szerezni és ha azt tapasztalja, hogy valamelyik szállító nem honos eredetű terményt szállított, a hadügyi kormányt értesítik, az pedig büntetés gyanánt vagy azonnal felbontja a szállítóval a szerződéses viszonyt és a még szállítandó mennyiséget a régi szállító költségére szerzi be, vagy a már szállított termény értékének 15%-a erejéig pénzbüntetéssel sújtja a szállítót. Kivételnek csak akkor van helye, ha valamelyik országban oly rossz

* A „K-k” legutóbbi számából vesszük át ezt a nagyfontosságú cikket, mely minket is közelebbről érdekel. Szerk.

a termés, hogy sem a hadsereg összes szükséglete, sem pedig a kvóta arányában történő bevásárlás emiatt az országban nem teljesíthető. Állandó kivételt képeznek az okkupált tartományok, ahol a helyi termelés csekély, tehát tisztán annak vásárlása kötelezővé nem tehető ugyan, de ajánlattételnél a helyi termék előnyben részesíttetik.

A kerületi élelmezői raktárak tisztjei (Territorialintendant) azon terményekről, melyeket közvetlen a termelőktől óhajtanak beszerezni, értesítik a gazdasági egyleteket és szövetkezeteket és kitűzik a tárgyalás napját, amikor a helyi beszerzési árakat a gabonaféléknél mindjárat után, széna és szalmánál pedig július elején állapítja meg az ármeghatározó bizottság, melynek a katonai intendánsokon kívül a gazdasági egyletek és a kereskedelmi kamara kiküldöttjei a tagjai.

A beszerzési ár az alapárból és a hozzácsatolt bonifikációból áll. Alapár gyanánt az illető helybeli piaci ár vehető fel, az az ár, melyet helyben a piacon jobb minőségű gabonáért fizetnek. De ennek q.-kint 40 fillérrel nem szabad túlhaladni azon árt, melyet aznap a tőzsdén készáru üzletknél jegyeznek. Ezen alapárhoz a gabonánál 5%-ot, széna és szalmánál pedig 8%-ot hozzászámítanak azért, mert a katonai élelmezésnél jobb árut követelnek, mint aminő a tőzsdéi szokványáru. Ezenkívül hozzászámítatik még az alapárhoz a bonifikáción kívül q. kint 15 fillér akkor, ha a szállított buza legalább 75 kg. a rozs pedig 72 kg. hl.-kint. A katonai kincstár ezenkívül az összes szállítási költséget, fogyasztási adót, közevetvámot stb. viseli.

Mindez együttesen elég nagy összeget tesz ki és a termelő saját érdekében jól teszi, ha a katonai szállítást elnyerni igyekszik, mert gabonáját igen előnyösen értékesítheti.

Kérdés már most, hogyan járjon el a termesztő, ha a katonai szállítást el akarja nyerni?

Nagyobb eladókészlettel rendelkező birtokos, vagy megbízottja, 1/2 kg. minta egyidejű bemutatása mellett felkeresi az élelmezői raktár kezelőségét, ahol mindenfelől részletesen tájékozódik. Ha nem akar mintát vinni, megkötheti úgy is az üzletet, hogy tárolásra alkalmas (magazinmässig) gabonát biztosít, vagy kéri egy katonai hivatalnok kiküldését a gabona megtekintése céljából. Az utiköltséget ilyen esetben a birtokos fizeti. Az üzlet végérvényes megkötésénél a gazdának a községi előljárástól oly bélyeg- és illetékmentes bizonyítványt kell beszerezni, melyben fel van tüntetve, hogy milyen nagyságu területen termeszt gabonát s hogy ennek alapján sajátját kínálja. Már most megköthető az üzlet, mely egyszerű szállítási üzlet s melyben arra kötelezi magát a termelő, hogy egyszerre vagy több részletben szállítja a gabonát és pedig vagy előre kialkudott fix áron (alapár, hozzáadva a bonifikáció és q. kint 15 fill.), vagy pedig az árak hullámzására is spekulálhat a termelő olyformán, hogy megállapodik ugyan az üzletkötésnél az árban, de

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kizelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

azzal a kikötéssel, hogyha a teljesítés napján, tehát amikor a gabonát szállítja, a tőzsdei ár magasabb lenne, mint volt az üzletkötés napján, a differencia az átvételi árhoz hozzáadatik, ha pedig leszállna a tőzsdei ár, a gazda annyival kap kevesebbet, amennyivel a tőzsdei ár kisebb a szállítás napján, mint volt az üzletkötés napján. Tehát tisztán a gazdán mulik, hogy fix áron adja el a gabonát, vagy azon reményben, hogy időközben pl. tavaszi szállításnál felmegy a gabona ára, labilissá tegye az árt.

Ha a gazdának kényelmetlen a szállítási ügylet, egyszerűen az eladott mennyiség azonnali átvétele mellett is köthet üzletet, de ez esetben a katonaság természetesen csak annyit vásárolhat, amennyit magtáraiban elhelyezhet. Ez esetben a szerződés bélyegilletékei a gazdát terhelik, míg a száll. ügyleteknél azokat a kincstár viseli.

Szállítási ügyleteknél indokolt esetben a termelő 1 hónapig terjedő határidő elhalasztást kérhet. Ennél nagyobb halasztást nem kaphat, mert a katonai élelmezésnek megakadni nem szabad.

A termelő a gabonát vagy úgy adhatja el, hogy azt a katonai raktárba szállítja, amikor összes szállítási költségei megtérítettek, vagy úgy is eladhatja, hogy az élelmezési raktár székhelyén levő vasuti állomáson adja el. Mindkét esetben a termelő ugyan a rendes vasuti tarifát fizeti, de a gabona átvétele után visszakapja a fuvarleveleket, melyeken az átvétel igazolva van s ezen az alapon a termelő a vasutól azon differenciát kapja, mely a rendes és a katonai tarifa között fennáll. Ez is egyik előnye a katonai szállításnak.

Aratástól a következő év febr. hó végéig a katonai élelmezők csakis termelőktől vásárolhatják szükségleteiket, kereskedők nem adhatnak be ajánlatokat, nehogy pedig a termelő cégére alatt mégis kereskedő is szerepelhessen, a gabona tulajdonjogát a községi származási bizonyítvánnyal kell a termelőnek igazolni. Egyes termelők helyett természetesen gazdasági egyletek vagy gabonaértékesítő szövetkezetek is ugyanolyan feltételek mellett köthetnek üzleteket, mint a termelők. Ha azonban a termelők tartózkodóan viselkednének, nem adnának be ajánlatokat, vagy lehetetlen árakat követelnének, akkor 30 napi várakozás után az intendánsok tel vannak hatalmazva 2 havi készletet kereskedőktől vásárolni. Ez után tebr. végéig a kereskedők ismét ki vannak zárva és magasabb árakat szabnak katonáék, ha azt látták, hogy a kereskedőktől is csak magasabb áron kaphattak gabonát, tehát a gazdák nem adhattak gabonát, mert az ár alacsony volt. A katonai kincstár tehát teljesen igazságosan jár el, mert míg egyrészt elejét veszi az árak túlszófolásának, másrészt a termelőket megzsarolni sem kívánja.

Oly célból, hogy a kistermelők is jól ér-

tékesithessék gabonájukat, aratástól kezdve a katonai élelmezőraktárak székhelyén minden hetipiacnapon vásárnapok tartatnak, amikor behozott gabonáját azonnal átveszik, ha az raktárképes, ha pedig nem elég tiszta, rostát bocsátanak rendelkezésére s rostálás után veszik meg. Ez az u. n. *kézi bevásárlás*, melynél azonban egyes termelő egyszerre 100 q-t, szövetkezet pedig 500 q-t is ajánlhat megvételre. Az árak fix összegben állapítatnak meg és ugyanugy számíttatnak, mint a szállítási üzleteknél, de míg annak, aki sokat akar eladni s ezért csak mintát hoz s ha az megfelel, a jövő hetipiacnapra helyezi kilátásba a szállítást, az ár kalkulációját megmagyarázzák, addig a kistermelőnek, akitől mindjárt átveszik azt a pár zsákot, amit hozott, nem sokat magyaráznak, hanem megmondják egy összegben az árt, mely természetesen mindig lényegesen nagyobb, mint az, amit a piacon elérhetne, miért is a kistermelő elégedetten távozik.

Igen üdvös lenne, ha a földmivelésügyi miniszter ur a népies előadásokban kötelezővé tenné a kézi bevásárlás ismertetését, mert ezzel sok kisgazda tudomást szerezvén arról, jól értékesíthetné gabonáját.

A hadsereg összes szükségletét ma még nem szerzi be közvetlenül a termelőktől s még tekintélyes részt vásárol a kereskedőktől, dacára annak, hogy nem szívesen teszi, mert nem kap oly jó minőséget és az még drágább is, mintha a termelőktől vásárolná. Kereskedőktől vásárolják a katonai szükséglet azon részét, melyre március 1-től aratásig van szükségük. Ezt azzal indokolják, hogy ebben az időben a gazdák kezén már nincsenek készletek, tehát a kereskedőkre vannak utalva. Ezek dacára azonban a versenytárgyalásokból a gazdák kizárva nincsenek, azokon részt vehetnek és ha ugyanolyan ajánlatot nyújtanak be, mint a kereskedők, előnyben részesíttetnek, vagyis megkapják a szállítást. Ez reánk nézve akkor lesz majd előnyös, ha a gazdák nagyobb érdeklődést tanúsítanak a hadseregellátás iránt és e célból tavaszra eladó készleteket fognak fenntartani. Megjegyzem a tavaszi versenytárgyalásoknál nincsen alapár, bonifikáció stb., hanem egyszerűen az nyeri el a szállítást, aki egyforma minőség mellett jutányosabb ajánlatot ad be. Csakhogy mivel tavasszal az árak rendszerint magasak, a kereskedő a szabad verseny dacára jobb árt szokott elérni, mint ősszel a gazda a kedvezményezett ár dacára.

Egészen kereskedők kezében van ma még a *bérelti rendszer* (Arrendierung), melynél egyes vállalkozók megfelelő szénaszínket és raktárakat emelnek s kaució lefizetése ellenében hetenkint többször kiadott porciókkal fedezik a hadsereg szükségletét. Ezek a hagseregiferánsok, akikkel a hadügyi kormány a drága és silány ellátás miatt anygira nincsen megelégedve, hogy szerződésük lejártá után, mellőző-

sükkal, a gabonaértékesítő szövetkezetekkel óhajta ily célból szerződéses viszonyba lépni. Oly célból, hogy ez könnyebben mehessen, a szövetkezetektől kauciót nem kérnek, az épületeket pedig bizonyos idő letelte után olyformán veszi át a kincstár, hogy a szállított terményekért a kialakított árnál többet fizet mindaddig, míg ezen többletből az épületek létesítésének és fenntartásának költségei ki vannak egyenlítve. A gabonaraktár-szövetkezeteknek tehát csak azon kellene lenniük, hogy megfelelő épületek emeléséhez szükséges tőkét kapjanak, melyet ugyanugy törleszthetnének, amint azt nekik a kincstár törleszti, emellett pedig tagjaiknak évekre kiterjedőleg a terményekért magas árakat biztosíthatnának. Igaz, hogy az ilyen porciózás elég veszélyességgel jár, de igen jó üzlet és ha Ausztriában számos viruló szövetkezet egész léte erre van alapítva, miért ne tehetnék meg ugyanezt a mi szövetkezeink?

Ezzel beszámoltam a hadseregellátás legújabb módzatairól és remélem, hogy akad majd elég gazda aki meg fogja ragadni az alkalmat s ki fogja használni azt az előnyös helyzetet, mely most kínálkozik. Ne hallgassanak a gazdák azokra, akik többnyire önérdékből azt hangoztatják, hogy a hadseregnek való szállítás sok utánjárással van egybekötve, a magyar gazda anélkül is jól adhatja el a gabonát stb. Annyi tény, hogy a legmagasabb napi árnál jóval magasabb árt érhet el a termelő, ha a hadseregnek szállít, amiről egy kis kalkuláció után meggyőződhet, már pedig ha valaki q-kint 80—100 fillérrel magasabb árt érhet el, oly ártöbbletbe jut, mely méltán megérdemli az utánjárást.

Krolopp Hugó.

A tojás konserválása.

V.

14. és 15. kísérlet. A tojások *Montanin*-¹ nal impregnálva.

14. kísérlet. Május 12-én, 19 db tojást 20% Montanin oldattal ecseteltek be, mert előző kísérletek azt mutatták, hogy az erősebb oldatok a tojáshéjat nagyon megtámadják. Az első és második beecsetelésnél kevés szén-sav fejlődés volt észlelhető, a szén-savas mészből álló tojáshéjból; a harmadik ecsetelésnél már ez alig mutatkozott. A megszáradt tojásokat rendes tojásdeszkán, a kamrába állították. Már július 20-án egy tojás kékeszöld színű volt, elpusztult; egy másik megvizsgált tojás nem változott. A megfőzött tojásnak sajátságos, „montanin“-ra emlékeztető íze és szaga volt. November 28. és január 8-án a vizsgálatnál ismét került egy elpusztult tojás s megfőzött tojásnak sajátságos mellékíze volt. Megsütve a tojás élvezhető, olyanforma izű, mintha hosszabb ideig kamrába állott volna. A tojáshéj sárgás színű sötétebb szalaggal. Február 11-én a tojásokon

¹ A *Montanin*-t Németországban 1900. március 3-án 125.458 sz. a. szabadalmaztatta egy társaság (Gesellschaft für Montaninindustrie in Rrethha. a) Elbe.)

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidő szerint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kőrní. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMAR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

semmi feltűnő sem volt látható, de felnyitva élvezhetetlenek voltak s a szaguk kellemetlen. Március 17-én a még meglevők ámbár élvezhetők voltak, de nagyon száraz ízűek. Két tojásonál a sárga külső rétege összezsugorodott s a tartalom nem valami kívánatos volt. A montanin kezelésnél az átlagos napi súlyvesztés 0.0805% volt. A tojások a konzerváló szertől különös mellékzít kaptak; nem voltak jól eltarthatók. Így a „Montanin“ mint tojáskonzerváló szer, nem sokat ér.

A 15. kísérletnél a tojásokat a „Montanin“ kezelés előtt és után megmérték s a súlykülömbőség nagyon kicsiny volt. Általában ennek a kísérletnek az eredménye hasonló az előbbihez.

Megkísérelték a „Montanin“ különféle sűrűségű oldatába (20, 5, 1%) helyezni a tojásokat. A 20% oldattal kezelt tojások méz hēja már három nap alatt megpuhult; az 5% oldat már néhány hónap alatt annyira megtámadta a héjat, hogy a főzésnél a tojások azonnal szétpukkantak. A tojásfehére a „Montanin“-tól vöröses színű volt; maga a tojás nem volt élvezhetetlen ugyan, de igen erős mellékíze volt. Az 1% „Montanin“-oldattal kezelt tojások mind elpusztultak.

16. kísérlet. A tojásokat felmangansavas káliummal kezelték s azután papírba becsomagolták. A felmangansavas kálium, mint deszinficáló szer általánosan ismeretes s a tojás héj porusaiban levő mikroorganizmusokat elpusztítja. Koller² igen jó eredményeket ért el ezzel az anyaggal s Stranch a Koller-féle eljárással felmangansavas káliummal kezelt 20 drb tojástart, amelyek 4 kivételével (dohas ízűek voltak) igen jól elállottak.

A Koller-féle eljárás szerint 1903 június elején, 29 drb tojástart, 1 óra hosszáig felmangansavas kálium vizes oldatában tettek, (2 liter vízre 3-4 gram felmangansavas kálium). Mikor a kivett tojások helyesen megszáradtak, tojásdeszkára helyezték. 20 perc múlva minden tojástart kettős selyempapírba burkolták be s egy lapos üvegedényben a kamarába állították (az edény nem volt be fedve).

A november 26-ika megvizsgáló tojás hēja barna színű volt, de a festődés a mézburkon nem hatolt át. A méz hēja porusai kisebbeknek látszottak mint a nem praeparált tojásoknál. Két megfűzött tojás nem egészen friss, de jó ízű volt. Egy tojásonál a hēja belső részén sötét folt volt látható, de azért nem romlott el. Január 9-én 6 tojástart vizsgáltak meg; a színük, szaguk jó volt, csak a tojás hēja valamivel sötétebb mint az előbbi vizsgálatnál. A megfűzött tojások íze meglehetősen jó, de semmivel sem jobb mint a 1. 2. kísérletnél említett tojásoknak. Február 13-ik és március 11-én egy-egy tojás elpusztult, a többiek még április 28-ikán is meglehetősen színűek voltak, de az ízük már nem egészen megfelelő volt.

17. kísérlet: A tojásokat Hanika³ eljárása szerint rövid ideig melegvízbe tették, hogy a fehérének a külső rétege megalvadjon s azután szecska közzé rakták. A konzerválás alapja az, hogy a rövid időre (5 p:) forróvízbe helyezett tojások külső buzskán minden mikroorganizmus (penészgombák csirái stb) elpusztul

1903 június 6-án, 22 drb. tojástart 1/4 óráig 40-45° meleg kifűzött vízbe helyeztek (kis kosárkába) s azután 10 percig főző vízbe s innen rögtön hidegvízbe. A lehűlt tojásokat abszolút alkohollal lemosták s tojásdeszkán megszáritották. A száraz tojásokat friss szecska közzé ládába rakva a kamarába tették. 1903 november 28-án, 4 drb tojástart megvizsgáltak. Mindenik élvezhető volt s a fehéréből csak 1-2 mm. réteg alvadt meg. Majd 1904 január 8, február 13 és március 18-án ismét megvizsgáltak a tojásokat s egynek a kivételével, amelyik elromlott, a többi igen jól el-

állot s élvezhető volt. A napi súlyvesztés 0.0645 grm. Bujard⁴ a Hanika eljárásával, már nem ért el ilyen jó eredményeket. Ő ugyanis 500 drb tojástart részben felmangansavas káliummal, részben a Hanika-féle eljárással s a harmadik részt vízűveg oldattal praeparált. Az eredmény csak a vízűveg oldattal kezeltéknél volt megfelelő, a többiek elpusztultak.

Az eddig elsorolt kísérleteknél határozottan jobb eredményeket adott a harmadik kísérleti csoport, ahol a tojásokat különféle folyékony konzerváló anyagokba tették el.

Tehenészeteink szervezése és vezetése.

Irta: Szász Ferencz.

VI.

Már magának a törzskönyvezésnek is segítségül szolgál, de tisztán nyilvántartási szempontból is feltétlenül szükséges a IV. sz. mintán látható »Elletési és folytatási jegyzék«, mely mint neve is mutatja, arra szolgál, hogy könnyű áttekintést nyújtson felüzetett teheneinkről és a remélhető ellési időről, mely szarvasmarhánál tudvalevőleg a folytatás után 285 napra következik be, rendes körülmények között — pár napos eltérések azonban nem ritkák. E helyen tartom megemlítőnek, hogy *elvetélesek* még az esetben is próbáljuk tejjre hozni az illető tehenet, ha az a vemhesség 5.-ik — 6.-ik hónapjában történt, mert nem egyszer sikerül s ez különösen *előhasiak*nál a későbbi tejelésre rendkívül — a vemhesség későbbi időszakában történt elvetélesek⁵nél egészen biztosan tejjre hozható a tehen, — sőt tudok arra is nem egy esetet, hogy 7 1/2 — 8 hónapra született borju életben maradt s jól tartva meglehetősen fejlődött. (Érdekes ezen szerecsélen kóraszületéknél, hogy egyebek mellett a hangjuk is egész abnormalis, valóságosan rémes.)

Visszatérve a fenti jegyzékre, következőkben mutatom be.

Tehén törzskönyvi szám szerinti sorrendben	1907	1908	1909	1910	1911	
						4. sz. minta.
1. Anyos	Pi. VI/5 P. V/10 D. VI/11 P. VII/8					
2. Züllött	P. V/1					
3. Hárfás	D. X/1 D. IX/5 T. XII/7					
4. Felhős	P. VI/3 Ti. VII/4					
5. Szedres	P. V/7 D. VIII/1					

Jegyzet: Mint láthatjuk, e jegyzék több évre készült. Egy lapon, hogy egy-egy tehenre nagy rovat essék, csak 5-6 tehenet írunk s hogy könnyen megtalálhassuk a vezérfonalat, a keresésnél a törzskönyvi szám képezi.

A bikákat csak kezdőbetűvel jegyezzük, vagy ha több kezdődik egy betűvel, valahogy másképp. Például Pi. = Piktör, P. = Pipás, D = Délceg, T. = Toldi. Tr. = Tréfás, vagy pedig jelezhetjük a bikát és tehenet is egyszerűen csak a törzskönyvi számmal.

Ezen jegyzék híven tünteti fel és a mi fő, *szemből* az esetleg nyppfornamikus havi folytatásokat, (L. 1. Anyos) a miből rögtön következtethetünk valami kóros állapotra és igyekszünk szabadulni tőle.

Hogy a várható ellések az állatok gondozói előtt is ismertek legyenek, arról következőképen gondoskodunk. Mindenek előtt többször meggyőződést szerzünk arról, hogy a közvetlen felügyelettel megbízott tehenes, gazda tudja-e melyik tehen mikor fog leelleni, mikor apasztható el, vagy utolsó ellés után legközelebből mikor folyatható fel. Ez azért fontos, mert kevés gazda ér rá, hogy gazdaságának minden egyes ágával részletesen foglalkozhasson, s legtöbbször csak az irányítás jut osztályrészül. Hogy azonban épen az ellenőrzést megkönnyítsük, s másrészt tehenes gazdánk is mindig szeme előtt lássa a dátumokat, hát *igen jó szolgáltatást tesznek a praktikusan szerkesztett fejtáblák, mely egy kis kivonat az egész állatról, s nem ad olyan sok munkát, hogy meg ne csinálhatnák mindenütt.* Anyaguk lehet fekete fa, vagy bádóg tábla az írás rajta fehér festék.

Fodros 230	
Apja: Filko 131	— Anyja Foltos 120
Született 1903 VII/8.	
Utolsó ellés: 1907 VII/1.	
Utolsó folytatás: 1908 VIII/4.	
Várható ellés: 1909 V/15.	
Tényleges ellés: — —	
Elapasztandó: 1909 III/15.	
Múlt évi tejhozam: 3461 liter.	
Múlt évi átlagos zsirtartalom 3.1%.	
Utolsó próbafejéskor adott 7.5 litert.	

Ilyen vagy ehhez hasonló fejtáblákkal mindig tudjuk mi is, meg az esetleges vevő szándéku idegen, hogy mit érnek tehencink⁶ s egyben emelkedik istállónk egész nívója. Némely helyen hól paradézásra is ráérnek szokták a tehenek *próba fejését*, az 1/4 éven belül várható elléseket *külön csoportosítani nagy fali táblákon*

A fenti jegyzék önön magát magyarázza, némi megbeszélést talán csak az első rovat a »folyatási szám« igényel mely azt mutatja, hogy *tehencink egy ellésre hányszor vették fel a bikát.* Minden vissza fordulást azonnal jelzünk

⁴ Zeitschrift. f. angew. Chem. 1903. 16. 1215.

² K. Koller: Die Konservierung der Nahrungsmittel und die Konservierung in der Gärungstechnik. Lammburg chem. u. chem.-tech. 5. 415.

³ M. Hanika: Eine Erprobe Eierkonservierungsmethode. Wochenbl. d. Landw. Vereins in Bagern. 1900. 972.

de ezt mivel jó gazda ügyis végig nézi, gyakran teheneit, s ott a fejtblán látja melyik kicsodás — felesleges munkának tartom, s ezek tárgyalása helyett rátérek, mennyire e kis füzet terjedelme megengedi, a borjuk felnevelésére.

Borjuk felnevelése.

A borju nevelése már a vehemben kezdődik az anya jótakarmányozásával s mind azon eszközökkel — mozgás, jó bánásmód, jó levegő — melyekkel az anya egészségére is befolyást gyakorolhatunk. Lényeges befolyással van az ellés ideje a mennyiben 2—3—4 hónapos korban, ha kinn fürödhet a kis borju a tavaszi nap éltető, meleg sugaraiban s e mellett lelelészhet is, hát nagy javára szolgál.

Tehenészetekben azonban mint ezt fentebb is említettem az év minden szakában van elletés, s éppen azért vezetjük a fentebb vázolt jegyzékeket, hogy az ellés idejét, megközelítő pontossággal előre tudjuk, s a vemhesség utóbbi szakában jobb takarmányozásban részesítsük a tehenet. Mutatkozván azon jelek melyekből az ellést 1—2 napra várhatjuk, körültekintő gondossággal legyünk teheneink iránt.

Helyezzük, légvonat mentes helyre jámbor szomszédok közé, almozzunk jól be alája, kössük hosszúra vagy legjobb egész szabadon bocsájtani, mert hisz ilyenkor úgy is van ember mellette, ki fojtatosan figyel, arra is legyünk figyelemmel, hogy a tehen egyenes helyen álljon.

A szülési fájdalmak beáltával a tehen lefekszik, vajudni kezd. A szülő utak kitágulásával megjelenik e magzatburok vizholyaga s s mikor ez az erőlködésektől felpattann, ott van a két első láb körme s felette az orr.

Ez a rendes állapot, s ha ilyen az eset az ellést legfeljebb azzal mozdítsuk előbbre, hogy erőlködések alkamával gyöngéd huzással segítsük kifelé a borjut — jól vigyázva arra, hogy a huzás csakis vajudások alkamával és mindig a tehen hátgerincének irányában történjen.

Ez a rendes állapot, de előfordul néha, hogy előbb nagy rész jön ki a burokból, melynek felszakításánál óvatosak legyünk. Nem ritka eset, hogy a borju feje egész hátra van törve. Ilyenkor toljuk vissza a borjut, igazítsuk rendesre s azután az ellés is rendes lesz.

Rendellenes fekvések a hátfekvés, továbbá a farfekvés mikor beavatkozásnál benn nefeledjük a borju farkát.

Van még számtalan rendellenes fekvés melyek leküzdésére a praxis tanit meg. Általános szabályul tekintsük, hogy igazítani akkor kell a fekvést mikor a tehen nyugszik, huzni pedig erőlködések alkamával.

Minden egyes beavatkozásnál feltétlenül tiszta, levágott körmű és fertőtlenített kézzel hatoljunk a szülő utakba!

Szülés után mikor a tehen felkel elszakad a köldök zsinór s a borju maga kezd lélegzeni. Néha elalélnak látszik, de pár pillanat alatt magához jön. Ha magunk metszenék el a köldök zsinort, hát legalább egy tenyérnyire eszközöljük a köldöktől és mindég kössük alá. A kötésre ne valami éles spárgát

használjunk, hanem 2%-os carbolos oldatban fertőtlenített lapos szalagot (galandot), s azután ugyan csak fertőtlenített ollóval vágjuk el.

A fertőtlenítést különben soha se feledjük mert ezzel az óvintézkedéssel elejét vehetjük, sok ragadós borju nyavalyának — milyen pld. a hasmenés, bénaság etc. Némely helyen még timsóval, kátránnyal, laninnal is beszokták kenni, hinteni a köldök zsinort, s így a mosást mint kenést, hintést 2—3 nap mulva megismertetni mint ezt Belogh Sándor „A borju természetes és mesterséges táplálása“ című könyvében említi e rendkívül értékes könyvet különben ajánlom minden tenyésztőnek, s hogy a továbbiakban csak változatosan foglalkozom a borju felnevelésével azt éppen azért teszem, mert egyrészt kimerítően részletesen foglalkoznom, messzire vezetne, másrészt Balogh könyve részletesen tárgyalja az egyes felnevelési módokat.

A borju további felnevelése attól függ, hogy természetesen vagy mesterségesen tápláljuk. Lássuk már most mit értünk ez alatt.

KORMÁNYINTEZKEDÉSEK.

Pályázati Hirdetmény. 78462 szám IX—A—2 A gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságban a folyó évben szeptember 15-én megkezdődő két éves méhészmunkás tanfolyamra pályázat hirdetik. Felfog vétetni hat olyan egyén, kik 16. életévüket betöltötték, de 35. életévüket még tul nem haladták.

A felvételt kérő és egy koronás bélyeggel ellátott folyamódványokat a m. kir. földművelésügyi miniszterhez (Budapest V. Országháztér 11) folyó évi augusztus 16-ig a következő okmányokkal felszerelve kell benyújtani.

1. Keresztlevél (születési bizonyítvány)
2. az ellemi népiskola négyosztályának elvégzéséről szóló bizonyítvány,
3. hiteles bizonyítvány arról hogy folyamódó valamely mező, kert, szőlő, vagy erdőgazdaságban mint egyéb alkalmazott legalább egy évet gyakorlatilag töltött és használhatóságának s megbízhatóságának tanujelét adta. A földműves, vagy kertmunkás iskolát végzetek előnyben részesülnek,

4. azoknak kik szülői gondozás alatt nem állanak kifogástalan magaviseletükről tanuskodó községi bizonyítványt azoknak pedig kik szülői vagy gyámi gondozás alatt állanak az említett községi bizonyítványon kívül még a szülőik esetleg gyámjuk oly beleegyező nyilatkozatát is kell mellékelniök, mely az illetőnek a tanfolyamra való belépést megengedi.

5. csatolandó továbbá az ép, egészséges és munkára edzett testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány, a himlő oltási bizonyítvánnyal együtt;

6. a hadköteles sorban levők részéről szükséges annak feltüntetése, hogy a katonai szolgálat teljesítésének ideje, a gazdaságban töltendő két év tartalmával nem esik össze. Előnyben részesülnek azok, kik hadkötelezettségüknek már eleget tettek.

A tanfolyamra felveendő egyének a telepen szabadlakást és államköltségen teljes ellátást kapnak. A hallgatók betegség esetén ingyenes orvosi segélyben és gyógyszerben részesülnek. A szükséges könyveket, írószereket, a gyakorlati munkához megkívántató felszereléseket, szerszámokat és eszközöket a tanulók használatra a gazdaságban kapják.

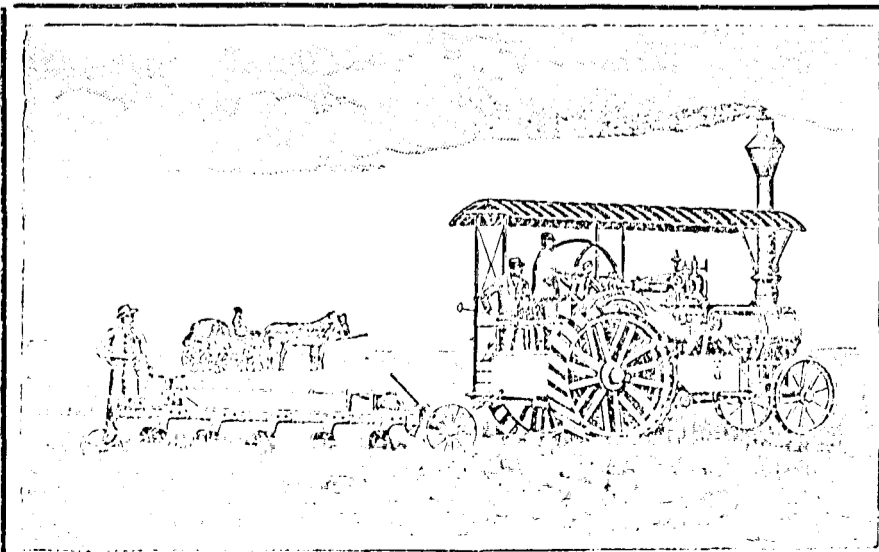
Ezekon kívül évenként minden növendék 60 korona ruhapénzben is részesül oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik.

Budapest, 1908 évi július hó 7-én

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Felvétel a vincellériskolába. Darányi földművelésügyi miniszter rendeletére most jelenik meg a pályázati hirdetés a bihardióségi, egri, nagyenyedi és pozsonyi m. kir. vincellériskolába az 1908/9. tanévre való felvétel tárgyában. A hirdetmény szerint az iskolák felvételi kellekei: legalább 16 éves életkor, legalább a népiskola sikeres elvégzését tanúsító bizonyítvány; ép, erős, egészséges s a gyakorlati munkák végzésére alkalmas testalkat s a himlő ellen történt beoltást igazoló orvosibizonyítvány; községi erkölcsi bizonyítvány; községi bizonyítvány a szülők vagyoni helyzetéről és hivatás szerű foglalkozásáról; a szülők vagy gyám beleegyező nyilatkozata arra nézve, hogy a felvett tanuló az iskolából nem veszik ki és kötelező nyilatkozatok arra nézve, hogy a megállapított tápdíjat pontosan fizetni fogják. A felvett tanuló a iskolában lakást és teljes ellátást kap s ezért a 10 hónapig tartó tanévre 280 korona ellátási díjat tartozik fizetni előleges részletekben. Szegény sorsuaknak ezen díj elengedtetik. ha szegénységüket hatósági bizonyítvánnyal igazolják. Az egykoronás bélyeggel ellátott és a fentiek igazolását tartalmazó és saját kezüleg irt kérvények az illető vincellér-iskola igazgatóságához címezve aug. 15-ig nyújtandók be, amelybe a pályázó magát felvétetni óhajtja. A tanfolyam október 1-én kezdődik s a bihardióségi, egri, és pozsonyi vincellériskoláknál 2 évig, a nagyenyedi vincellériskolánál 3 évig tart.

Gyümölcsértékesítés. Molnár István országos gyümölcsészeti biztos most magyarországi termelőkhöz körlevéllel fordult, melyben részletes felvilágosításokkal szolgál a gyümölcs értékesítése, valamint a nyers állapotban nem értékesíthető gyümölcs főlsleg feldolgozása tekintetében. Figyelmezteti azonban az érdeklődő közönséget, hogy a miniszteri biztos közvetítése nem terjed tovább, mint hogy a külföldi vevőknek és a hazai eladóknak pontos jegyzékét nyilván tartja és kívánatra e jegyzéket az érdeklődőknek kölcsönösen megküldi. A gyümölcsértékesítés munkája tehát elsősorban magukra a termelőkre hárul, kik azonban támogatást és tanácsot az országos gyümölcsészeti miniszteri biztos útján bármikor kaphatnak. A gyümölcs letartásra vonatkozó utmutatás egyébként külön füzetben is megjelent, mely részletes terveket és költségvetéseket is is foglal magában és ez a mű az érdeklődő gyümölcsstermelők által a földművelésügyi miniszterium útján megszerezhető.

UJ! Egygéprendszerű gőzszántás UJ! (egy ölet fogó 7 vasu ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

1953

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Az új telepítési felügyelő. A földmivelésügyi miniszter a kolozsvári m. kir. telepítési felügyelőség ideiglenes vezetésével megbízott Marosi Ferenc főerdőtanácsost e megbízatása alól, buzgó szolgálatainak elismerése mellett felmentette; egyúttal az állami jószágok és telepítési szolgálat tisztii létszámába Szász István állattenyésztési felügyelőt, a kolozsvári telepítési felügyelőség főnökhelyettesét, jószágfelügyelővé nevezte ki, s a kolozsvári telepítési felügyelőség vezetésével bizta meg.

Örömmel olvastuk e kinevezés híreit. A telepítési ügyek vezetésére Szász Istvánnál alkalmasabb férfit alig találhatott volna Darányi miniszter. Az új felügyelő a mi viszonyainkkal teljesen ismerős, erdélyi ember, akit buzgó tevékenysége, nagy tudása, széleskörű tapasztalatai és gyakorlati érzéke már régen önálló, vezető működésre képesítettek. Szász István az E. G. E.-nek és lapunknak is régi nagyrabecsült igazgatóválasztmányi tagja és munkatársa. Fontos és szép missiójához szívből kívánunk erőt, kitartást és sikereket!

— Előléptetés. *Csérer Lajos* gazd. szaktanárt, egyletünk és lapunk munkatársát, a földmivelésügyi miniszter a nyolcadik fizetési osztályba léptette elő. Szívből gratulálunk.

— Országos eső. Végre beállott a várvárt esős és hűvösebb időjárás. Egy hét óta csaknem az egész országban voltak eszések, melyek mennyisége 50—60 milliméter közt váltakozott. Az eső különösen a Tiszán túl és nálunk az erdélyi részeken volt. bőséges és kivált a kapásnövényekre nagyon jó hatással volt.

— Szaktanácskozmány a katonák mezőgazdasági oktatása érdekében. Az OMGE. feliratilag fordult Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterhez, mely feliratában a gazdaközönség köszönetét tolmácsolja a miniszter azon intézkedésért, melylyel lehetővé tette az első lépéseket a rendes szolgálatban álló katonaság mezőgazdasági oktatása és foglalkoztatása érdekében. Miután pedig az e téren végzett kísérlet hasznos eredményekkel bíztat, felkéri az OMGE. a minisztert, hogy hason közzé abban, hogy a hadügyi és honvédelmi miniszter is hathatósan karolják fel ez ügyet, sőt intézkedjék abban az irányban is, hogy a szükséges teendők megbeszélése és a tervszerű oktatás bevezetése érdekében az illetékes körök bevonásával, még ez év őszén egy szaktanácskozmány tartassék.

— A marosludasi gazdatiszti mulatság alkalmából még utólag felülfizetéseket beküldöttek: Fikker József: 4 kor., Józsa Lajos: 2 kor., Zipser József: 5 k., Farkas András: 5 k., Taplócai Lázár László: 5 k., Székely György Kilyén: 10 k., Sámuel Gábor: 2 k., Dr. Betegh Miklós 10 k. Itt említjük meg azt is, hogy előző nyugtázásunk alkalmával a Horváth Miklós ur (Harasztos) felülfizetése tévesen lett közölve 10 koronával, amennyiben 20 koronát küldött be.

— Tenyészló díjazás. A Maros-Tordavármegyei Gazdasági Egylet a nagyméltóságú földmivelésügyi miniszter ur és Maros-Tordavármegye támogatásával 1908. évi szeptember hó 26-án délelőtt 8 órától kezdődőleg Marosvásárhelyt, a város majorban *tenyészló díjazást* rendez. Ezen díjazáson részt vehet, Maros-Tordavármegye minden birtokos tenyészállatja. Pénzdíjakra csak az 1-től 300 holdas gazdák tenyészállatai tarthatnak igényt. A nagybirtokosok lovai az egylet elismerő okmányait nyerhetik el. Bemutatott állatok az alábbi osztályokba soroztatnak:

I. Csikós kancák. Félvér és székely csi-

kós kancák. 6 díj, összesen 285 korona, még pedig, 60, 55, 50, 45, 40, 35 korona.

II. Kancák. Félvér és székely kancák. 6 díj, összesen 255 korona, még pedig, 55, 50, 40, 35, 30 korona.

III. Csikók. 2—4 éves félvér és székely kanca csikók. 5 díj, összesen 200 korona, még pedig 50, 45, 40, 35, 30 korona.

IV. Kis csikók. Félvér és székely csikók egy évig ivarkülönbség nélkül. 5 díj, összesen 200 korona. még pedig, 50, 45, 40, 35, 30, 25 korona.

V. Kiváló paripák. Kiváló félvér és székely paripa csikók 2—5 évig. 3 díj, összesen 125 korona, még pedig 50, 45, 30 korona.

Minden kiállító bélyegtelen bizonyítvánnyal tartozik igazolni, hogy a kiállított jószág saját nevelése vagy legalább két éven belül vásárolta. tenyészállatnak. Mind az öt osztálynak bíráló tagjai ilosvai Ilosvay Sándor cs. és kir. méneskari őrnagy, Zámblér Domokos méneskari kapitány, Tokaji László erdélyi gazdasági egyleti titkár, Sánta Albert gazdasági egyleti titkár. Kiállított és díjazott állatok a díjak kiosztása után vihetők el a kiállítás helyiségéről. Minden kiállító tartozik a kiállított jószág nyakára egy kis táblát felkötöni, amelyen rajta kell álljon a tulajdonos neve, a kiállított jószág neve és kora. Bíráló bizottság tagjai, ha nem jelennének meg a kitűzött időre, gazd. egyli. titkár javaslatára elnökök a bizottságot kiegészítik a jelenlevő szakértők közül. A megfelelő 158 cm. felüli magas 3 és fél és 4 éves csikók az állam részére meg fognak vásároltatni Melhar Ernő cs. és kir. huszár alezredes által, a helyszínén. Hidegvérű apa és anyaállatok csak az egylet diszoklevelét nyerhetik el. Gróf Toldalagi László, gazd. egyli. elnök. Sánta Albert gazd. egyleti titkár.

— Ménselajtezés. A m. kir. állami mén-telep ménanyagának osztályozása, illetve selejtezése az erdélyi részeken a következő napokon fog megtartatni, u. m.: Désen aug. 1-én, Sepsiszentgyörgyön aug. 3-án, Homoródon aug. 4-én.

— Az új bortörvényjavaslat és a gazdák. A földmivelésügyi miniszter legközelebb szándékozik az új bortörvényjavaslatot a törvényhozás elé terjeszteni. A javaslat most az érdekelt miniszteriumok előtt fekszik megvitatás végett. Legutóbb felmerült az a hír, hogy a borkereskedők ellenzik a javaslatot. Az OMGE. a M. Szőlősgazdák Egyesülete felkérésére most valamenyi gazdasági egyesülethez felszólítást intézett, hogy azok felterjesztésben kérjék a földmivelésügyi minisztert, miszerint a bortörvényjavaslatot eredeti és az ankét által már letárgyalt alakjában a nyári szünet után közvetlenül terjesztsze a parlament elé, mivel a javaslatnak mielőbb törvénynyé válásához a magyar bortermelésnek nagy érdekei fűződnek.

— Burgonyatermelési kísérletek. Az Országos Magyar kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás Magyaróvárott 1907-ik évben is folytatta burgonyatermelési kísérleteit, főleg abban az irányban, hogy az egyes fajták értékét kipróbálja és a jobb, régibb fajtákat ellenőrizze. A kísérleti állomás a végzett kísérleteket most adja közre és azok eredményeit három csoportban ismerteti.

— Új biztosító társaság Magyarországon. Angol tőkepenzesek, hír szerint, új magyar biztosító társaság alapítóját 250.000 font sterlingre tervezik. Az angolok egy magyar országgyűlési képviselőt bízták meg az alakulást előkészítő munkálatokkal, aki a részvényjegyzést meg is indította. Az új biztosító társaság üzletköre főleg a biztosításra fog kiterjedni s különösen a gazdálkodókat akarja üzletfeleknek megszerezni.

— A magyar selyem tulajdonságai. A magyar selyem kivirta a maga helyét a világ összes selyempiacain és olyan magas árt ért el, a milyent egyáltalán fizethetnek a selyemért. Selymünk a szín, fény, a szál ereje és ruganyosságát által tűnik ki leginkább, Ezen tulajdonsá-

gainál fogva a magyar selymet Franciaországban a legfinomabb mouslinok, Angliában pedig csipkék előállítására kasználják, noha tudvalevő, hogy ezen célra csak a legjobbnak ismert selymet szokták használni. A magyar selyem kitűnőségét legjobban bizonyítja az, hogy elsőrangú külföldi cégek már évekkal előbb előjegyeztek magukat olyan fonodák kibérlésére, a melyek még csak tervben vannak és hogy a magyar selyem nemcsak az összes európai, hanem az amerikai selyempiacra is állandó kereslet tárgyát képezi.

Ezen örvendetes jelenségek biztosítják leginkább a magyar selyemtenyésztést melynek fontosságát még ma is kevesen ismerik.

— A Magyar Gazdaszövetség falusi szövetkezeteket, gazdaköröket és földbérlet társaságokat alakít és ingyen tanácsot szolgáltat minden szövetkezeti kérdésben. Földmivelőknek a földvásárlásnál ingyenes utbaigazítást ad s ezért nyilvántartja a földet venni és eladni szándékozókat. *Aki tehát földet venni vagy eladni szándékozik*, az jelentse be ezt a szándékát a Magyar Gazdaszövetségnél: Budapest, VIII. ker. Szentkirályi-utca 40. szám alatt.

— A berlini nemzetközi sörárpa- és komlókiállítás. A berlini nemzetközi sörárpa- és komlókiállítás előkészítése érdekében az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben a magyarországi helyi előkészítő-bizottság Jeszenszky Pál elnöklete alatt ülést tartott, a melyen Krolopp Hugó előadó beszámolt arról, hogy a földmivelésügyi miniszter 5000 korona államsegélyt engedélyezett a kiállítás dologi céljaira, valamint póttiszteletdíjakra. A bizottság felhívja azon árpatermelőket, akik a kiállításra résztvenni óhajtanak, hogy részvételi szándékukat mielőbb az O. M. G. E. titkári hivatalánál jelentsek be.

— Dinnye- és őszibarack-kiállítás Budapesten. Díjazással egybekötött dinnye- és őszibarack-kiállítás lesz Budapesten augusztus 18—24-ig, a budapesti kertészeti tanintézetben. A kiállításra résztvehet minden magyar dinnye- és baracktermesztő; résztvesznek az állami szakiskolák és telepek is.

— Milliokra tehető az a kár, melyeket a szőlőtermelő közönség minden 2—3 évben szenved az által, hogy szőlőjét a *lisztharmat (oidium)* ellen kellő időben meg nem védi. Mire a bajt észreveszi, az már úgy elharapodott, hogy minden igyekezet legfeljebb a kár kisebbítésére, de nem megszüntetésére szolgál. Miután pedig bizonytalan fel fog-e lépni a peronospora vagy sem, ezért ne mulassza el egy szőlősgazda sem szőlőjét májusban dr. *Aschenbrandt-féle rézkénporral* legalább egyszer beporozni, úgy, ha fel is lép másutt a lisztharmatjárvány, *nála kárt ne tehessen*. Amellett a rézkénporral a szőlő egy másik igen elterjedt, de sokak által még ma is félreismert betegsége az *anthraknózis ellen is mentesítjük a szőlőt*, már pedig ez a kártétel is rendszerint 5 és több százalékat viszi el a termésnek. Aki tehát mind a két betegség ellen egyszerre és *biztosan akar védekezni* az legalább egyszer okvetlenül porozza be tőkéit rézkénporral és tartson ezen kitűnő anyagból egy keveset készletben, hogy járvány esetén a por kéznél legyen. A rézkénporozott szőlő kinézése mindig szebb, a *fürtök és vessző érése mindig gyorsabb* mint azoké, amelyeket ezen porra nem kezelték.

— Erdészeti államvizsga. A folyó év őszén erdészeti államvizsgát tenni szándékozők felhivatnak, hogy az chez szükséges engedélyért benyújtandó kérvényeiket kellően felszerelve legkésőbb folyó évi augusztus végéig az erdészeti államvizsgáló bizottság elnökének címére (Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz.) bérmentve küldjék be.

— Beiratás földmives-iskolába. A szilágyssomlyói m. kir. földmives-iskolában f. évi október hónapban kezdődő rendes 2 éves tanfolyamra 15 növendék vétetik fel.

Az iskola célja elsősorban olyan gazdákat képezni, kik egy kisebb gazdaságot ok-szerűen, önállóan tudnak kezelni, nagyobb-

gazdaságok részére pedig munka felügyelőket, munka vezetőket képezni.

A növendékek az iskolában vannak elhelyezve. Egész évi ellátásukért és pedig élelmezés, lakás, fűtés, világítás és ágynemű használatért évenként 300 koronát fizetnek, előleges félévi részletekben.

A szegény sorsu földmivesek gyermekei állami ingyenes helyre vehetők fel és ezek ingyenes ellátásban részesülnek. Tandíjat a növendékek nem fizetnek. Felvételért fizetési helyre az igazgatósághoz címzett, állami ingyenes helyre folyamodók kérvénye pedig, a Nagyméltósága m. kir. földmivelésügyi Miniszter Urhoz címezve f. évi augusztus hó 15-ig a földmives-iskola igazgatóságához nyújtan-dók be.

A felvételi feltételek alapján a folyamod-ványhoz csatolandó:

1, Anyakönyvi kivonat annak igazolására, hogy folyamodó legalább a 17 éves életkort betöltötte.

2, Orvosi és újraoltási bizonyítvány az erős, egészséges, munka bíró testalkat igazo-lására.

3, Iskolai bizonyítván a magyarul írni, olvasni és számolni tudás igazolására, esetleg egyéb szolgálati okmányok (cseléd könyv, katoná könyv stb.)

4, Szülői vagy gyámi nyilatkozat kis-korúság esetén, melyben egyttal a szülő, vagy gyám kötelezettséget vállal az esetleg teljesítendő fizetésekre nézve, valamint kötelezi magát a tanév alatt fiát a szükséges ruházat-tal és taneszközökkel ellátni.

5, Hatósági erkölcsi bizonyítvány.

„Közszégi bizonyítvány arról, hogy a be-lépő szüleinek mi a foglalkozása és a folya-modón kívül hány és milyen kora gyermekei vannak.

7, Főszolgabírótság által hitelesített sze-génységi bizonyítván azok szeréről, akik állami ingyenes hely elnyeréseért folyamodnak.

Akik katonai kötelezettségünknek már eleget tettek, az állami ingyenes hely betöl-tésénél előnyben részesülnek.

Uj löherehüvelyezőgép.

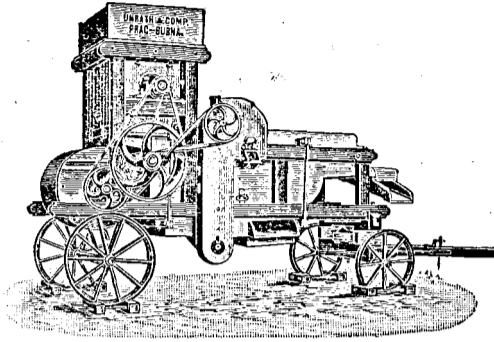
Umrath és Társától, Budapesten.

Az Umrath és Társa cég már évek óta épít egy jó és munkaképes löherehüvelyező-gépet, csak hogy az nagyobb cséplőkészletekhez van szánva és ezáltal a kisebb gazda részéről nem igen megszerezhető.

Ezen egyszerű tisztítóval bíró új löhere-hüvelyezőgéppel az Umrath és Társa cég rég fennálló szükségletet elégít ki, annál inkább, mert e gép — mint halljuk — az utolsó esztendőben különösen bevált.

Ezen löherehüvelyezőgép járgányhajtásra

egyedül épügy, mint egy kisebb gözcséplővel egyesítve gőzmozgonynyal való egyidejű meg-hajtásra van szánva; az utóbbi esetben a mozgony és a cséplő között állittatik fel. A meghajtás a mozgony lendkerekeről történik, úgy hogy a 2 szij egymáson fut. A közönsé-ges cséplőn kicséplelt löheregubókat egy egyén kosarakba gyűjti és átnyújtja azokat a löhere-hüvelyezőgépen kényelmesen álló etetőnek, kinek nincsen egyéb dolga, mint a virágokat ez etetőnyílásba önteni s így a hüvelyezéshez 2 személy teljesen elegendő.

Löherehüvelyezőgép. Napi teljesítés 6—10 hl. mag. Umrath és Társától, Budapesten.

A dob eltömődése még kissé nedves lö-herévirágnál is ki van zárva, épügy nem eshetik meg a gép szerkezeténél fogva, hogy a dob vagy a kosár eltörjék, ha mindjárt kő jut is a gépbe. A tisztítómu egyszerű és szé-les, amelyben szervezeten a sziták nagyra vannak szabva. Egy erős tolattyu által sza-bályozható fuvó tisztítja meg a magot a por-tól és a törektől. A rövid szalmát, mely a törekrostan keresztül megy, egy csatorna fel-fogja és a gép oldala mellé vezeti. Ugyanezen oldalon történik a tiszta törek pormentes le-vezetése, amely azután összegyűjtve kitűnő takarmányt ad. A polyva teljesen magmentes, úgy hogy feleslegessé válik annak másodszo-ri felöntése, mint ahogy ez más gépeknél igen gyakran szükséges. Egy serlegelevator szállítja a tiszta magot a zsáktartó által tartott zsákba. Ha a nyert magot még egyszer egy rostára felöntjük, akkor teljesen piacképesse válik.

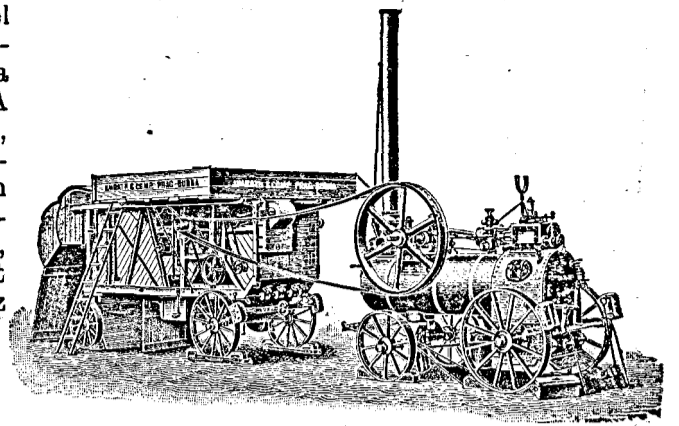
Maga a gép igen tartósan van építve, az állvány a legjobb tölgyfából, dob és kosár pedig a legjobb acélból készült. A dobtengely, mely a magas fordulatszám miatt szintén a legjobb acélból van kovácsolva, gohjómozgá-su gyűrűperselyekben fut, amelyek a por ellen különösen védve vannak, miáltal a melegen-futás lehetetlenné válik. A gép szállítása csak egy vonóállatot igényel.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

A mi különlegességeink:

Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre.

ROSTÁK

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra.

Kerekeken 12 HP.-ig Fekvők 200 HP.-ig.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP.-ig — Ipari mozgonyok 200 HP.-ig.

1801. V.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona

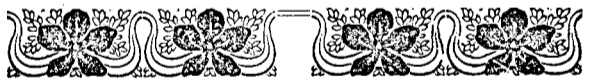
záloglevélkölcsönöket

nyújt földbirtokra és nagyobb városok-

ban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2%-os

záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a meg-szavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazda-sági Egylet“ bizalmi férhai adnak véleményt. 1001

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérhá-zaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsö-nöknél számítatik, kissébbeknél az eljárás díjmentes. — Ugyenőkök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

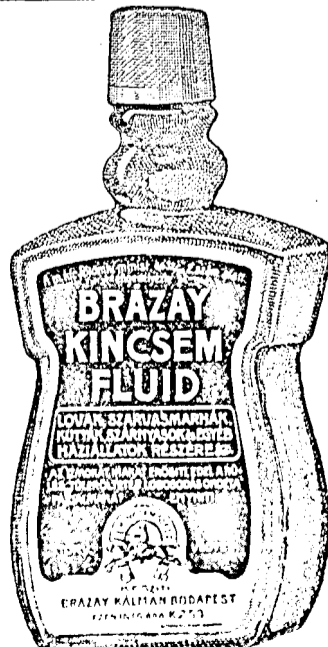
Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-es évfolyam.

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes háziállatok erősítésére, edzésére, azok egészségének épségben tartására a

Brázay KINCSEM-FLUID

KINCSEM-SZESZ

minden gazdaságban és állattenyésztésben

nélkülözhetetlen.

Felülmulja a hasonló célra szolgáló kül-földi szereket, mert a leghatásosabb s leg-jobb minőségű kipróbált anyagokból készül.

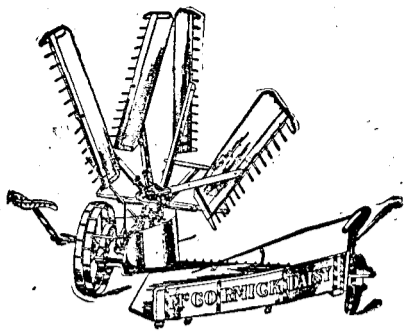
Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmésben, ka-tonai-, polgári- és versenystállókban.

Kapható: gyógytár-, drogéria- és fűszer-tizletekben, vagy közvetlenül a készítő:

Brázay Kálmán cégnél Budapesten.

1 liter ára 2.50 kor., 12 liter ingyen cso-magolás és bérmentes szállítással 24 kor.

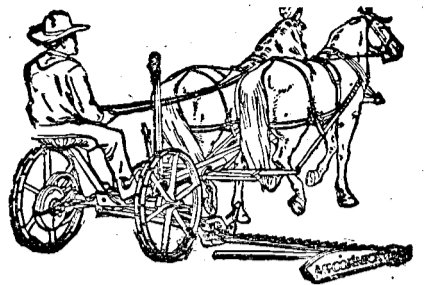
2115

M^c CORMICK

Harvesting Machine Company, Chicagó U. S. A.

Igazgatósága és főraktára:
BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 12.

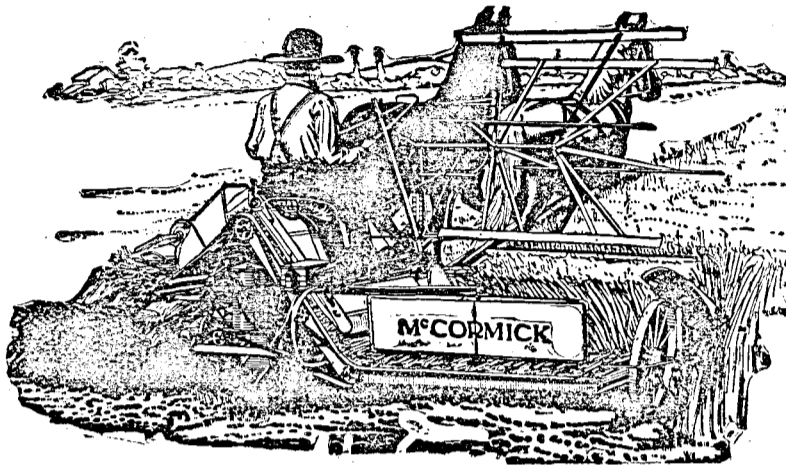

Speczialitások:

Kéveköto-aratógépek 5 és 6 ang. láb metsző szélességgel szállító- és rúd-hordó-készülékkel.

- o Szabadalmazott Kalászemelő.
 - o „Daisy“ marokrakó-aratógép
 - o autom. asztal-felhajtókészülékkel.
 - o „New 4“ fűkaszalógépek
- 3 1/2, 4 1/2 és 5 ang. láb metsző szélességgel.

Szabadalmazott „Dán“ késgerenda, Selyemfű, mohos rétek stb. közönséges késgerendával, csak hiányosan kaszálható takarmány számára.

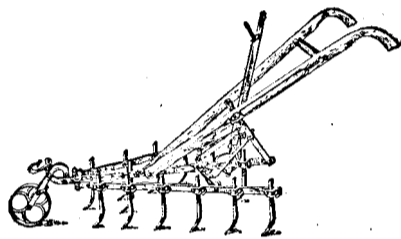
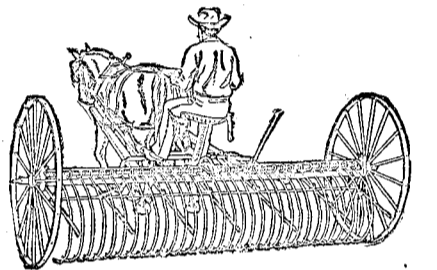
Speczialitások:

„Sidedelivery“ combinált szénagyűjtő és forgatógép.

- o o Aczél-szénagyűjtők. o o
- o o Aczél-szénaforgatók. o o

Aczél-lókapák, tengeri, burgonya, szőlő stb. kapálására.

14 fogas Cultivator, 7 külön gyomláló késsel, tengeri, szőlő, takarmányrépa stb. számára.

2098

M^c CORMICK aratógépeinek 22 éves példányai

egy magyar gazdaságban még mindig kifogástalan, jó munkát végeznek.

Nagy képes katalogus és árjegyzék kívánságra díjmentesen.

Gazdaságok administratióját,

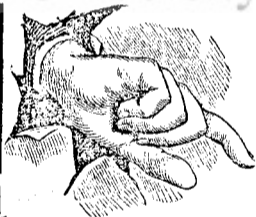
felügyeletét, számadások ellenőrzését, megvizsgálását, birtokok becslését elvállalja és bármely ágában a gazdaságnak szaktanáccsal szolgál az erdélyi viszonyokkal teljesen ismerős, huzamos gyakorlatban tapasztalt és elméletileg képzett

intelligens gazda,

akár állandó, akár esetről-esetre való megbízatásokban — megegyezés szerinti honorarium vagy jutalékért.

Teljes megbízhatóságáról a legjobb ajánlatokkal rendelkezik.

Közvetítések e lap kiadóhivatala által. 2178

A címre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis F. Berguerand fils leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 2140

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatotk
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytámasz aczél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1900 párisi világkiállítás Grand Prix.

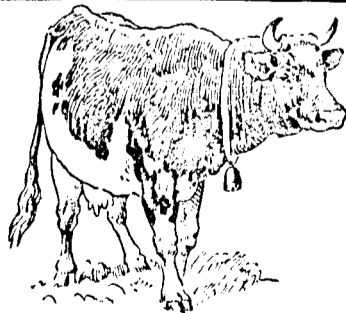

Kwizda-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. — Ára egy üvegnek 2 kor. 80 fill.

Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállóban, úgy a polgári mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és izombénóság ellen. A lovat trainigben igen nagy munkabírássra képesíti. — Kwizda-féle Restitutionsfluid szővédjegy, címke és göngyölés törv. védve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, Budapest, VI., Király-utca 12. és Andrassy-ut 26. sz.

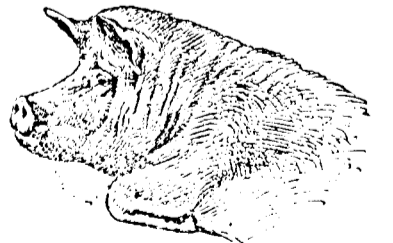

Kwizda-féle Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. — 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztés-nél, a tej javítására s a tejelés fokozására. — 1 doboz ára 1.40 K. 1/2 doboz 70 fillér.

Kwizda's

- Blister**
grauer, scharfe Einreibung,
1 Tiegel K 2.—
- Hufkitt**
künstliches Hufhorn, Stange
K 1.00.
- Hufsalbe**
zur Behütung vor spröden und
brüchigen Hufen, 1 Büchse à 400
Gramm K 2.50.
- Abführipillen**
für Pferde (Physik), 1 Blech-
dose K 4.—
- Kolikpillen**
für Pferde u. Hornvieh, 1 Büchse
K 3.20, 1 Karton K 1.20.
- Wurmpillen**
für Pferde, 1 Blechdose K 3.20,
1 Karton K 1.20.

KWIZDA-féle sertéspor.

Egészségi por a hizlalás előmozdítására.
Kis doboz Kor. 1.20. Nagy doboz Kor. 2.40.

KWIZDA-féle baromfi-por

diacetiikus szer a tápszerhez való hozzáadásra ludak, kacskák, tyúkok, gyöngytyúkok, pávák stb. részére.
Egy doboz ára K. 1.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-nek

Kolozs és több szomszédos megye területére kizárólagosan jogosított képviselőiben a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kiméltő eljárással szerzek

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, konvertálok más intézeti terheket és egyúttal rendezem az elhanyagolt birtok- és teherállapotokat.

Kiváló biztosságu tőkebefektetésül ajánlom ez intézetnek a főszen is jegyzett adó és egyéb levonásmentes óvadékképes és különösen katonai házassági óvadéku alkalmas 50 év alatti kisorsolásra rendszeresített

„4 és 4 1/2 százalékos zálogleveleit“.

Ezek kaphatók és a szelvények költségmentesen kifizetteknek: az intézetnél Nagyszebenben és helyben a Kolozsvári Kereskedelmi Banknál. Mindennemű felvilágosítást díjmentesen és készséggel megad:

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányauőgyűnőség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, Malom-utca 16. szám.

A legelőnyösebb módon közvetít mindennemű ingatlan adásvételeket, bérleteket és bármiféle kereskedelmi ügyleteket. 2162

A Hunyadmegyei Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle gőzeke garniturájával Erdélyben tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kivánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak illetve évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Báró Kemény József, Maros-Németi, u. p. Déva, vagy
Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
Budapest, IV. Molnár-utca 11. 1934

Klinger Henrik

Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson, Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.

Raktár: **Budapest, V., Szabadság-tér 11.**

Ajánlja készítményeit, u. m. lisztes, korpa- és gabona

Zsákokat lenből, kenderből és juttából varrással, vagy varrás nélkül. Továbbá

vizmentes ponyvákat gépekre és kazlakra, nyers szeker- és repce-ponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

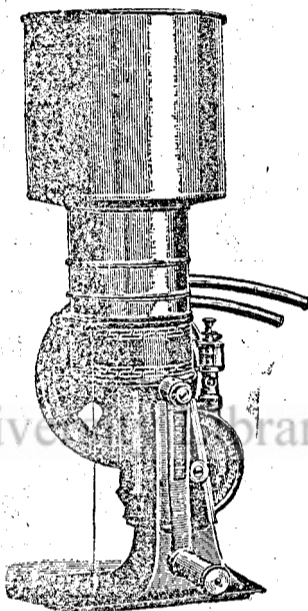
Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök. 2112

Alfa Separator r. t., tejgazdasági gépgyár

Budapest, VI. Lomh-u. 11.

1908. évi mintájú

Alfa Separator

a legújabb és legtökéletesebb fölözőgép. Kérjen prospektust.

Gyárunk előállítja az összes tejgazdasági gépeket és eszközöket, berendez teljes tejelepeket. Mindig friss oltóanyag! 1018

Több mint 700 első díj!

Árjegyzék, költségvetés díjtalan.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

helyesen alkalmazva, minlegelőcsőbb foszforosavas munkákkal és áraján-

védjeggyel

den rovénynek legjobb és trágyája. — Kívánatra szaklaltalkészésgesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-út 49.

a Thomaspohosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjeggyel!

Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

Eladó vetőgépek,

(Alkalmi eladás!)

11, 13 és 15 sorosak

egészen ujan,

a legjobb gyárból eladók

magas engedménnyel!

Megtekinthetők: Kolozsvárt, Attila-utca 8. sz. a.

Bővebbet: lapunk kiadóhivatalában.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulással 1,970.340.— K.
Tartalékok 764.760.16 „
Összesen: 2,735.104.16 „

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. „ „	59.782.26 „
1903. „ „	109.331.73 „
1904. „ „	72.438.13 „
1905. „ „	61.730.60 „
1906. „ „	39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjárányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a 1907. mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

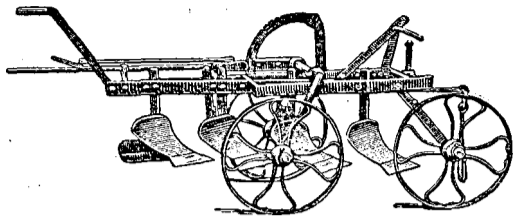
Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

A tarlóhántás legcélszerűbb eszközei:

Bacher könnyű négybarázdás hántó ekéje,
Bacher könnyű hárombarázdás hántó ekéje,
Johnston tarlóhántó tárcsás boronái.

Legjobb acél anyag, csekély önsúly,
 kevés vonóerő, ideális munkateljesítés.

Tessék ajánlatot kérni! ■ ■ ■ Olcsó árak!

BÄCHER RUDOLF speciális eke és talaj-
 művelő eszközök gyára.

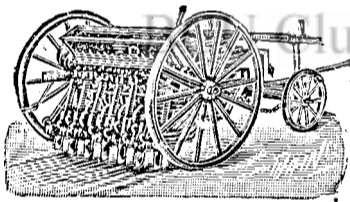
Vezérképviselet és főraktár:

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Az „eredeti Mellichar“-gyárt-
 mányu páros sorszámú

„UNICUM DRILL“

a jelenkor legtekélyesebb sorvetőgépe.

Utólérhetetlenül precíz vetés, hegynek-völgynek teljesen egyforma
 magelosztás, könnyű és biztos kormányzás, csekély vonóerőszükséglet,
 szilárd kivitel, elsőrendű anyag, melyeknek ezen sorvetőgép általá-
 nos kedveltségét köszönheti. Több mint 32.000 dbb használatban.

Ujabb speciálítások:

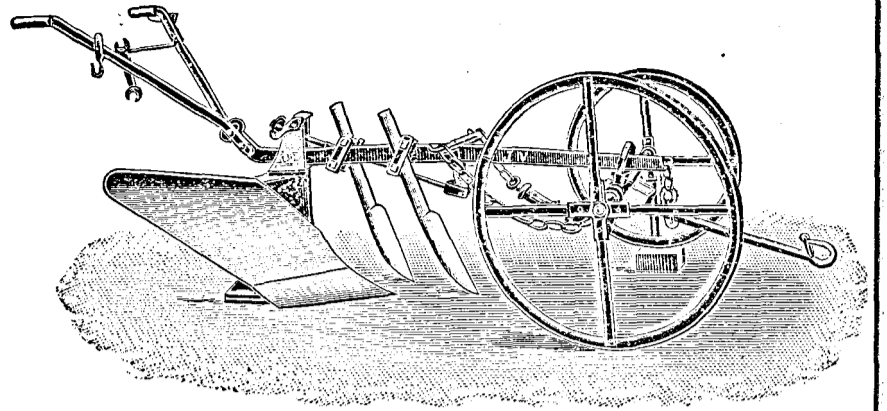
MÜTRÁGYASZÓRÓGÉPEK.

MELICHÁR FERENC sorvető és műtrágyaszórógépek gyára

Vezérképviselet és főraktár:

SZÜCS ZSIGMOND

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Gyakorlatban kitűnőnek bizonyult ::
 szabadalmazott kétsorosozlyás, elzárható

JURENÁK-EKÉKET

szállít:

„KÜHNE“ mezőgazdasági **Mosonban.**
 gépgyár r.-t.

Főraktár: **Budapest, VI., Váci-körut 57/a. sz.**

Fiókraktárak: **Debreczen és Temesvár.**

Ezenkívül megrendelhetők: Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V.,
 Alkotmány-utca 31. és Agrikultura mezőgazdá-
 kat ellátó r.-t.-nál. Budapest, V., Zoltán-u. 12. sz.

!! Régi egytetemes (Sack-rendszerű) ekék gerendelyeinek
 átváltoztatása Jurenák-rendszerre darabonként 22 K. **!!**

☛ Rendelések idejekorán eszközrendelők. **☚**

2171

Mindennemű

ZSÁK ÉS PONYVA

a legjobb minőségben
 és legújabbban a
 és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33. sz. szer-
 zték be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt típusú készült
 vizhidian ponyvák nagy strapa mellett is eltarthatnak 10-12 évig. A 25
 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjele-
 nésebb uradalmainak és viszonteladónak szállítója. Főnöke, szolid
 kiszolgálás. Ponyvaköcsönző intézet. 2072

Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Eladó

25-30 darab kilencz
 éven aluli tenyésztésre
 alkalmas erdélyi ma-
 gyar fajta

tenyész-tehén

Gróf Wass Béla ómélt-
 tósága mezőzáhi tenyé-
 szetéből. Ertekezhetni:

Gönczy Mihály intézővel
 Mezőzáh, Tordaaranyos várm.,
 posta helytt.

2179

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

VASÖNTÖDE, GÉP- ÉS RÉZMŰGYÁR
 Budapest, V., Csáklya-utca 3.

■■■■■ szeszgyárak és szeszfinomítók
 SPECZIAL- élesztőgyárak
 GÉPGYÁR: keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Átalakít meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.
 Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. — Nagy állami érem. — Legnagyobb kitüntetés.

(2149.)